

**Spremljanje izvajanja potrjenega  
rejskega programa za  
rjavo pasmo  
goveda  
v letu 2016**

Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot. in sodelavci

V Ljubljani, januar 2017

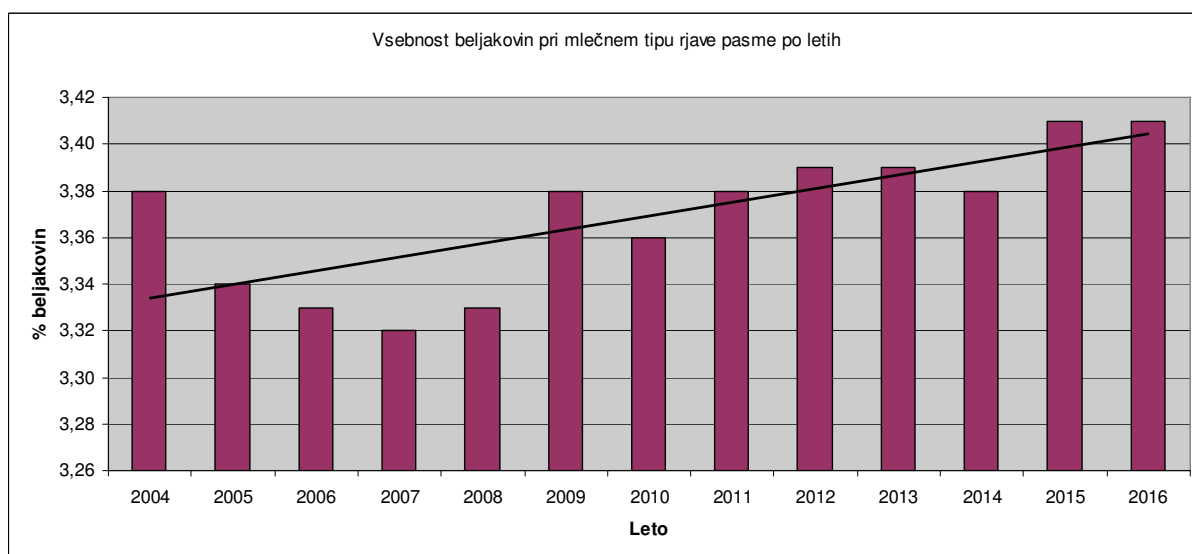
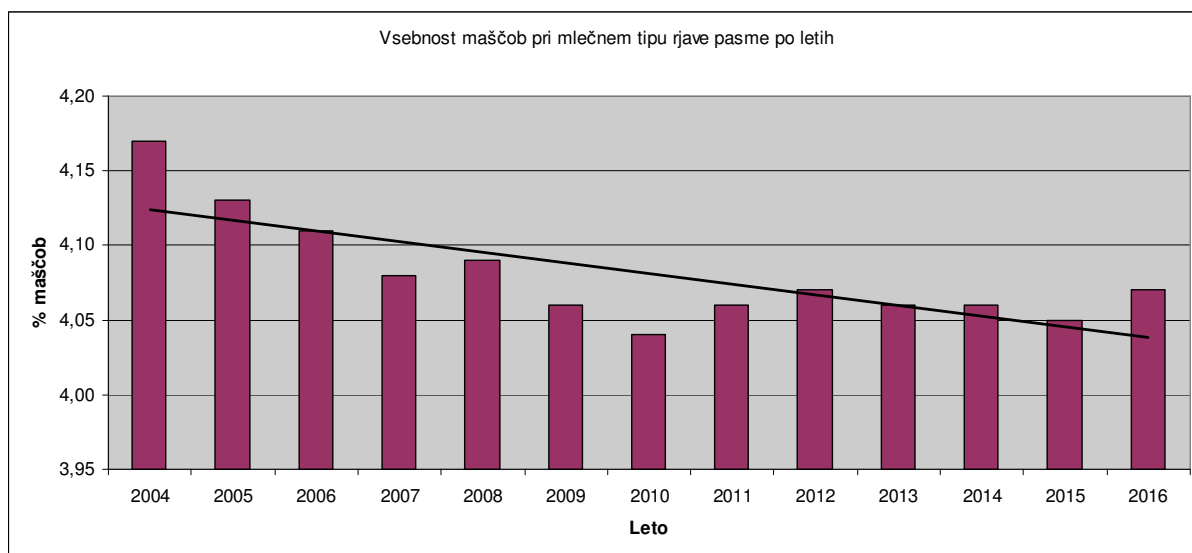
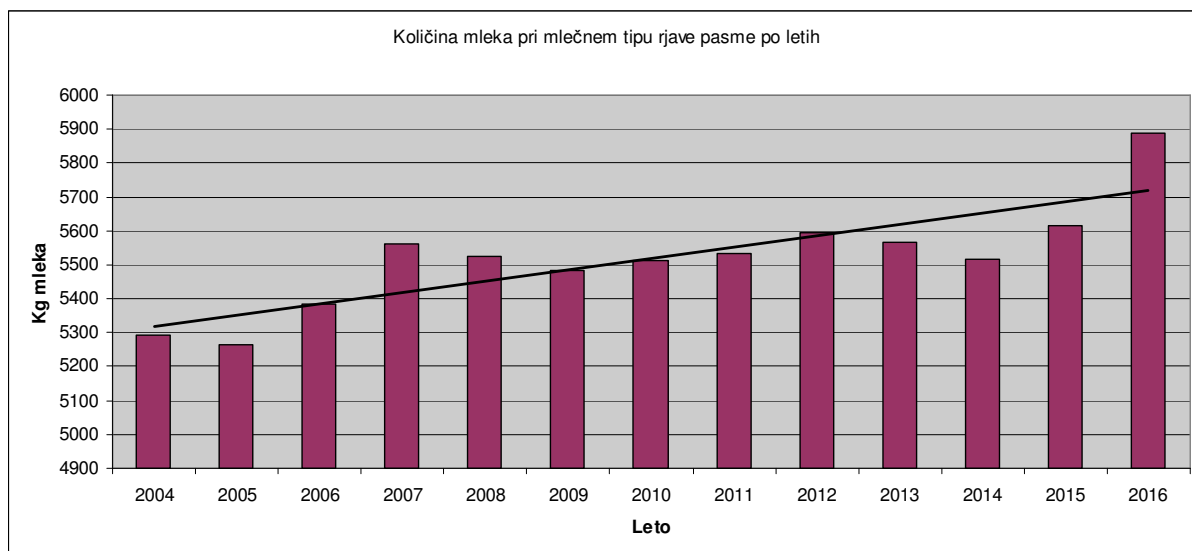


## Rjava pasma

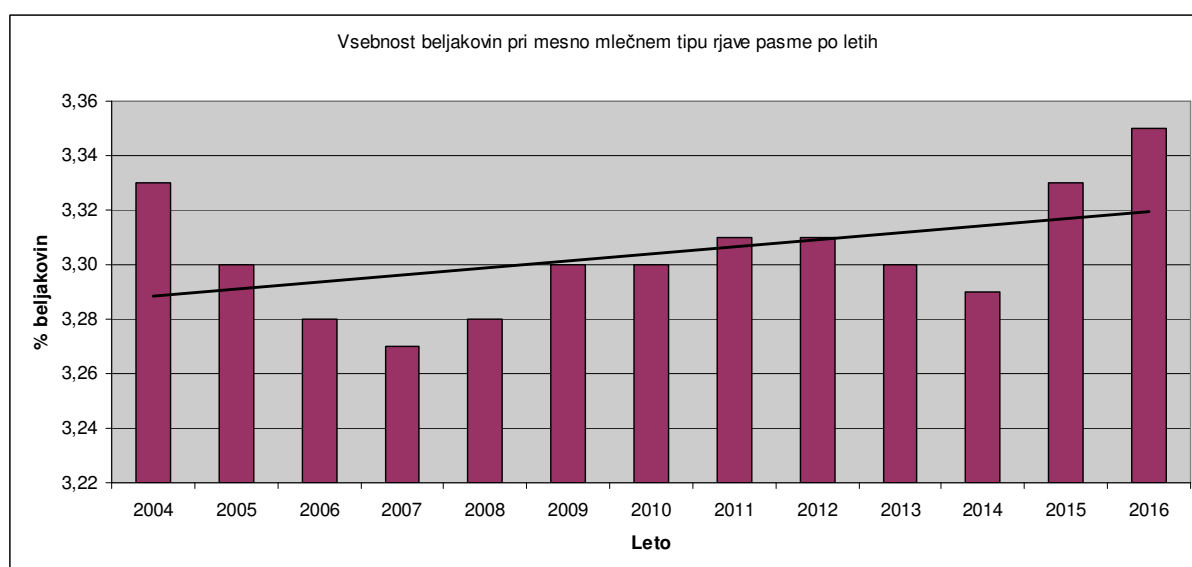
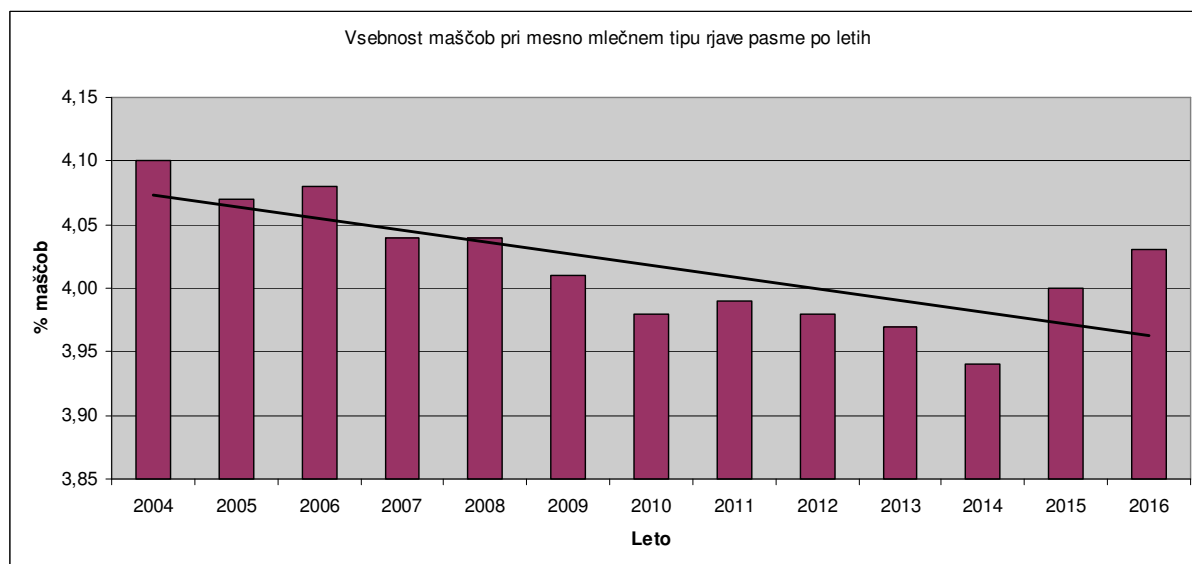
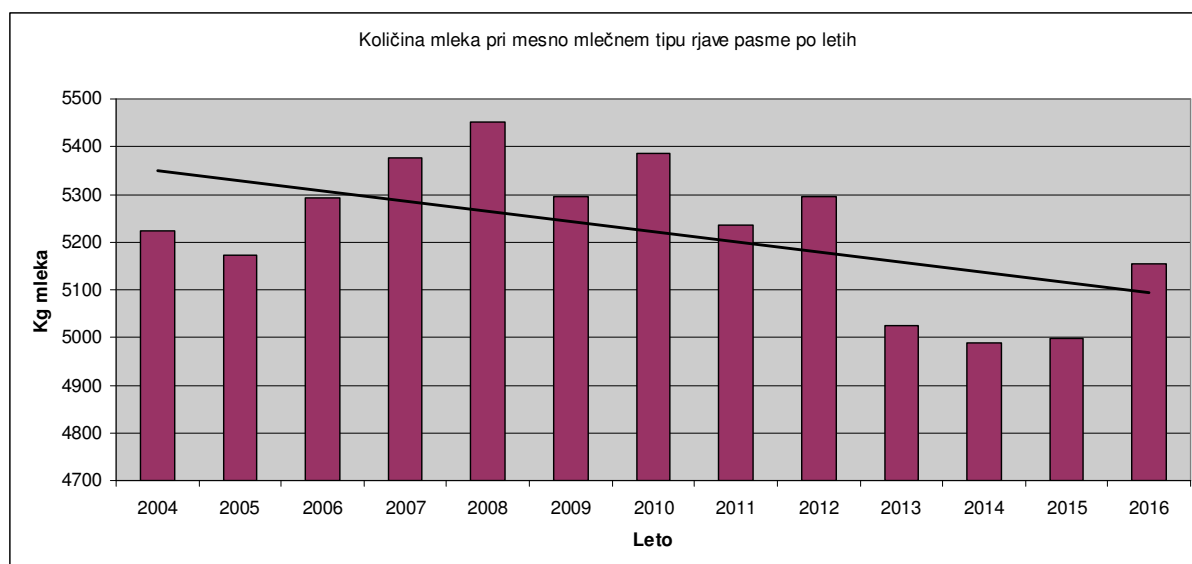
Rejski program za rjavo pasmo izvajamo za priznana rejska organizacija Zveza rejcev govedu rjave pasme Slovenije. V rejskem programu so podani cilji za dva tipa mlečni in mesno mlečni tip glede na delež rjave (RJ) in ameriško rjave (AR) pasme posamezne živali.

*Preglednica: Spremljanje izvajanja potrjenih rejskih programov pri mlečnem in mesno mlečnem tipu rjave pasme ter skupaj*

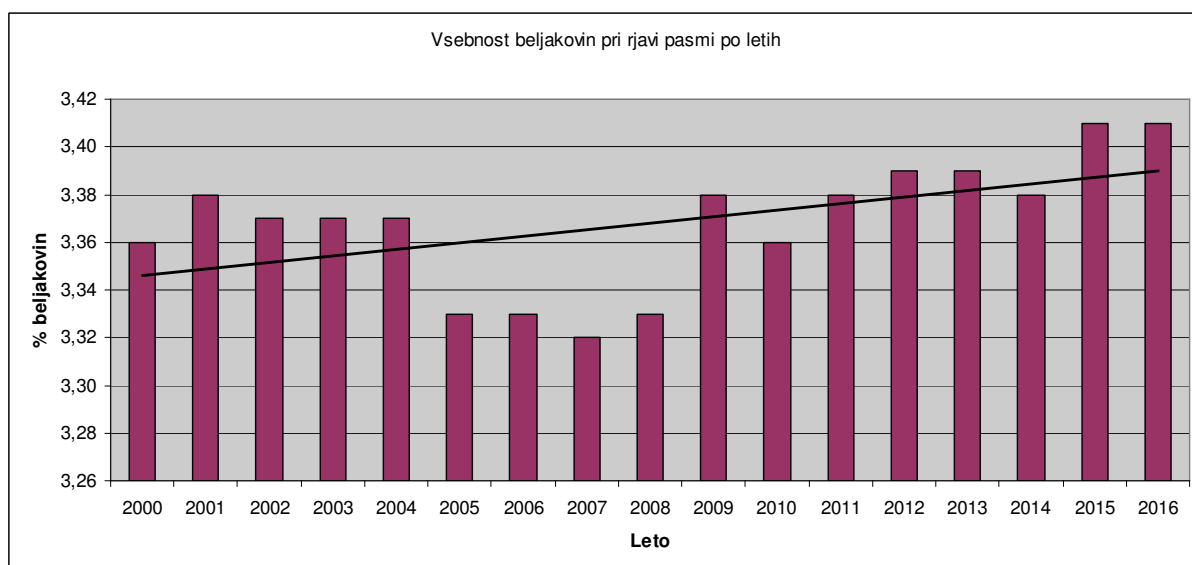
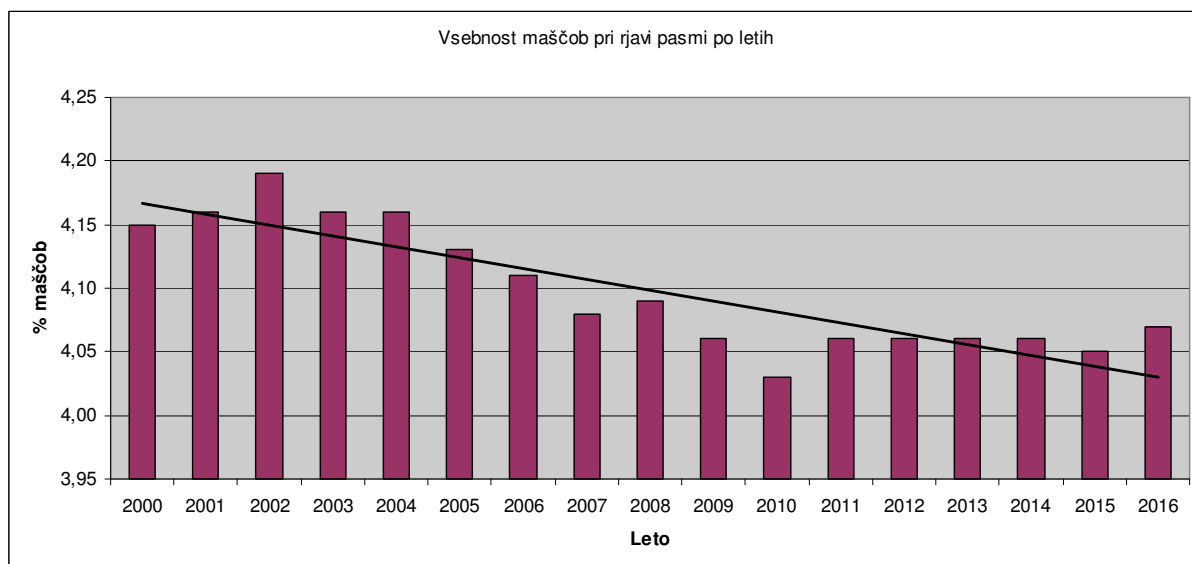
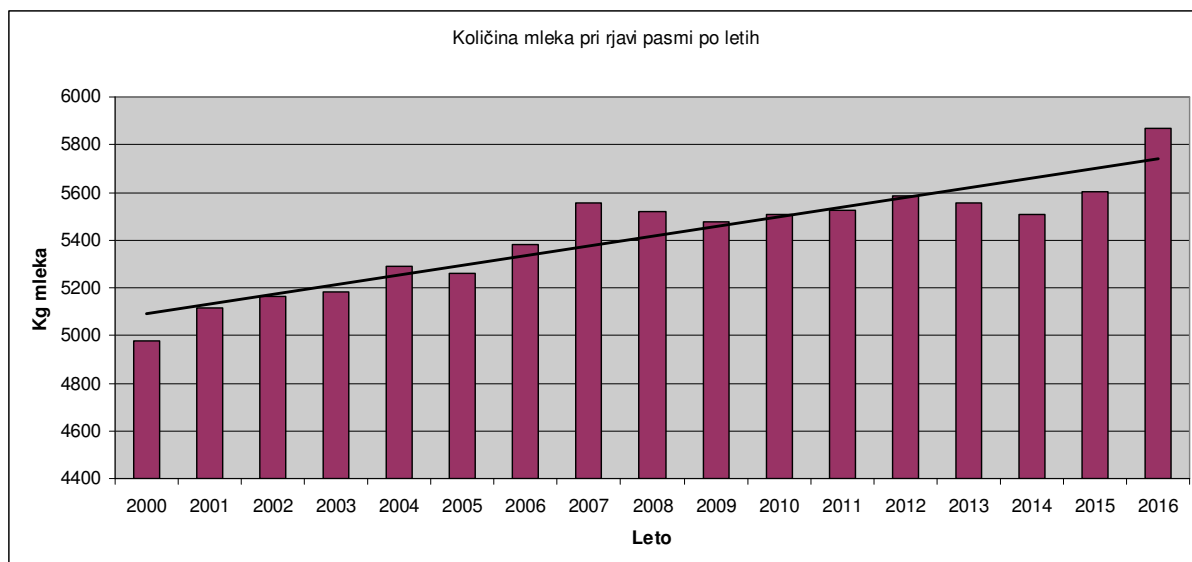
Lastnost	Leto	Mlečni tip			Mesno mlečni tip			Skupaj		
		Mleko kg	Maščobe %	Beljakovine %	Mleko kg	Maščobe %	Beljakovine %	Mleko kg	Maščobe %	Beljakovine %
<i>Fenotipske vrednosti</i>	2000							4979	4,15	3,36
	2001							5118	4,16	3,38
	2002							5161	4,19	3,37
	2003							5181	4,16	3,37
	2004	5293	4,17	3,38	5223	4,10	3,33	5290	4,16	3,37
	2005	5263	4,13	3,34	5171	4,07	3,30	5258	4,13	3,33
	2006	5384	4,11	3,33	5291	4,08	3,28	5380	4,11	3,33
	2007	5561	4,08	3,32	5377	4,04	3,27	5553	4,08	3,32
	2008	5524	4,09	3,33	5451	4,04	3,28	5521	4,09	3,33
	2009	5483	4,06	3,38	5294	4,01	3,30	5476	4,06	3,38
	2010	5513	4,04	3,36	5387	3,98	3,30	5509	4,03	3,36
	2011	5534	4,06	3,38	5234	3,99	3,31	5526	4,06	3,38
	2012	5594	4,07	3,39	5295	3,98	3,31	5587	4,06	3,39
	2013	5567	4,06	3,39	5024	3,97	3,30	5554	4,06	3,39
	2014	5517	4,06	3,38	4989	3,94	3,29	5505	4,06	3,38
	2015	5617	4,05	3,41	4999	4,00	3,33	5602	4,05	3,41
	2016	5889	4,07	3,41	5155	4,03	3,35	5870	4,07	3,41
<i>Izhodiščno leto 2009</i>		5483	4,06	3,38	5294	4,01	3,30	5476	4,06	3,38
<i>Dolgoročni rejski cilj (več kot)</i>		7500	4,20	3,50	5000	4,00	3,50	7500	4,20	3,50
<i>Pričakovano 2016</i>		5736	4,06	3,40	5294	4,01	3,32	5726	4,06	3,40
<i>2016/pričakovano 2016 (%)</i>		102,66	100,25	100,20	97,37	100,50	100,80	102,52	100,25	100,20
2016-2009		406	0,01	0,03	-139	0,02	0,05	394	0,01	0,03
2016/2009 (%)		107,40	100,25	100,89	97,37	100,50	101,52	107,20	100,25	100,89
2016-dolgoročni cilj		-1611	-0,13	-0,09	155	0,03	-0,15	-1630	-0,13	-0,09
2016/dolgoročni cilj (%)		78,52	96,90	97,43	103,10	100,75	95,71	78,27	96,90	97,43



Slika: Količina mleka ter vsebnost maščob in beljakovin pri mlečnem tipu (RJ  $\leq$  62 % in AR  $\geq$  38 %) rjave pasme po letih



Slika: Količina mleka ter vsebnost maščob in beljakovin pri mesno mlečnem tipu ( $RJ > 62\%$  in  $AR \leq 38\%$ ) rjave pasme po letih



Slika: Količina mleka ter vsebnost maščob in beljakovin pri rjavi pasmi skupaj ne glede na tip po letih

**Mlečni tip** (krave, ki imajo RJ  $\leq 62$  % in AR  $> 38$  %):

**Količina mleka:** Mlečnost ima trend naraščanja, še posebej izrazito se je povečala v letu 2016 in več kot nadomestila zaostanek rasti iz preteklih let, tako da je nad pričakovano vrednostjo.

**Vsebnost maščob:** Po letu 2002 se je začela vsebnost maščob hitro zmanjševati. Rejski cilj je ustaviti to zmanjševanje in vsebnost zadržati nad 4,06 %. V letu 2010 je bila dosežena najnižja vrednost, v naslednjih letih je opaziti rahlo povečanje in stabiliziranje vsebnosti maščob. Vsebnost je malo nad ravnjo predvidenega kratkoročnega cilja.

**Vsebnost beljakovin:** Do leta 2004 je vsebnost beljakovin naraščala (glej sliko, ki prikazuje mlečnost ne glede na tip), po tem letu pa do leta 2007 močno padala, nato se je trend obrnil v naraščanje. Padec in naraščanje vsebnosti beljakovin v letih od 2004 do 2009 so v veliki meri posledica negenetskih vplivov. Dolgoročno pa je opaziti trend naraščanja vsebnosti beljakovin, kar lahko pripišemo tudi genetskim vplivom. Vsebnosti beljakovin, ki je malo nad predvidenim kratkoročnim ciljem.

Tako količina mleka kot vsebnost beljakovin sta močno odvisne od prehranjenosti živali z energijo in presnovljivimi beljakovinami, slednji pa posledično od cene močne krme in cene mleka.

**Mesno mlečni tip** (krave, ki imajo RJ  $> 62$  % in AR  $\leq 38$  %):

**Količina mleka:** Dolgoročni cilj je ohraniti mlečnost na sedanji ravni oziroma nad 5.000 kg. Opaziti je trend padanja količine mleka, zlasti v letu 2013 je bil velik padec mlečnosti v primerjavi s prejšnjim letom. Mlečnost v letu 2016 je na ravni zastavljenega dolgoročnega cilja.

**Vsebnost maščob:** Po letu 2002 se je začela vsebnost maščob hitro zmanjševati. Rejski cilj je ustaviti to zmanjševanje in vsebnost zadržati nad 4,00 %. V zadnjih letih je bilo zmanjševanje nekoliko manj izrazito, v letih 2015 in 2016 pa se je vsebnost maščob povečala in je na ravni predvidenega dolgoročnega cilja.

**Vsebnost beljakovin:** Med leti 2004 in 2007 je vsebnost beljakovin močno padla, nato se je trend obrnil v naraščanje. Vsebnost je malo nad ravnjo predvidenega kratkoročnega cilja. Padec in naraščanje vsebnosti beljakovin v teh letih je v veliki meri posledica negenetskih vplivov.

Ljubljana, januar 2017

Kmetijski inštitut Slovenije

Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot.  
strokovni vodja DPO v govedoreji